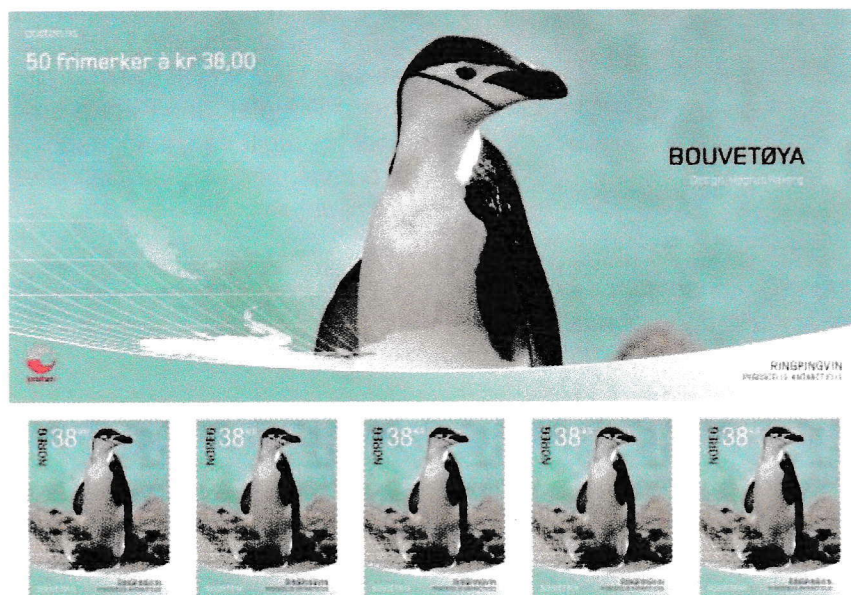

Årets nye Polare motiver: Hvorfor ikke benytte anledningen til å vise noe annet enn dyr?

Av Odd Gunnar Skagestad

Årets nye frimerker med polare motiver ble introdusert 16. februar. Men hvorfor dyr når det er så mange andre og bedre motiver som kunne representere våre polarområder, spør artikkelforfatteren

Isbjørn, hvalross og pingvin er sikkert ålreite dyr, men det finnes andre - og muligens bedre - motiver som bør kunne representere våre polarområder. Se spesielt nedenstående fire motivkategorier:

Personer (polfarere/polarhelter): Fridtjof Nansen og Roald Amundsen har vært selvskrevede gjengangere, senest i 2011 (NK 1782 og NK 1783-84), og i 2004 kom også Otto Sverdrup meget fortjenstfullt med på laget (NK 1537-38). Men det finnes jo flere. Hva for eksempel med Carsten Borchgrevink - førstemann til å sette sin fot på Sydpolkontinentet, leder av den britiske Southern Cross-ekspedisjonen (1898-1900) som foretok den første overvintring i Antarktis? Om Borchgrevink, se for øvrig min artikkel "Historia om Norge i Antarktis" - kap.3 (s.10-11)

i Stortingsmelding nr.32 (2014-2015) *Norske interesser og politikk i Antarktis*.

Polarskuter: En "klassisk" motivkategori, benyttet i 1972 med serien Fram/Maud/Gjøa (NK 697-699). Fram dukket dessuten opp på ett av Sverdrup-merkene i 2004 (NK 1538). Men denne kategorien er vel likevel ikke oppbrukt?

Kart/kartskisser (kartogrammer): En meget velegnet motivkategori for å representere norske polarområder. Har så vidt vært benyttet tidligere - se IGY-merkene fra 1957 med Svalbard og Dronning Maud Land (NK 449-50) samt Antarktistraktat-merket fra 1971 (NK 676). Men her er det adskillig uutnyttet potensial for ikke å si upløyet mark! Hva med en skikkelig prangende 5-merkens serie bestående av følgende kart-

motiver i raus størrelse: Svalbard, Jan Mayen, Dronning Maud land, Bouvetøya og Peter I Øy? (NB! I så måte er det viktig at DML tegnes inn som en full sektor helt inn til Sydpol-punktet, jfr. ovennevnte Stortingsmelding nr.32, s.17).

Og sist men ikke minst: Motiver som forteller om **Jubiléer/åremålsmarkeringer/feiringer**. For Norges vedkommende har denne kategorien vært benyttet i liten utstrekning og på lite imponerende vis. Se for eksempel NK 757-759 fra 1975, hvor noen diffuse bilder fra natur, byggverk og arbeidsliv på Svalbard ble benyttet for å markere 50 år siden Norge overtok øygruppen. Enn videre serien "100 år i Arktis" fra 2006 (NK 1613-15) som skulle minnes etableringen i 1906 av det amerikansk-eide (!) gruvesamfunnet i Longyearbyen. Men skikkelige suverenitets-markeringer, knyttet til mer eller mindre runde år, glimrer ellers ved sitt fravær. For å vise hva jeg mener, se vedlagte artikkel "Polarnasjonen og jubileumsåret" fra 2005. På dette feltet vil det imidlertid stadig dukke opp nye muligheter til markeringer ved frimerkeutgivelser. For å indikere hvilke muligheter som åpner seg på kort og mellomlang sikt, se flg. oversikt over forestående 3-årsperiode t.o.m. 2020:

Svalbard.

9. februar 2020: 100 år siden undertegnelsen av Svalbardtraktaten.

Jan Mayen.

8. mai 2019: 90 år siden Norge annekterte Jan Mayen ved Kgl. resolusjon av 8. mai 1929.

27. februar 2020: 90 år siden annekasjonen ble stadfestet ved Lov nr.2 av 27.2.1930 om Jan Mayen.

Dronning Maud Land:

14. januar 2019: 80 år siden DML ble annektert ved Kgl. resolusjon av 14. januar 1939.

Bouvetøya:

23. januar 2018: 90 år siden Norge annekterte Bouvetøya ved Kgl. resolusjon av 23. januar 1928.

27. februar 1930: 90 år siden annekasjonen ble stadfestet ved Lov nr.3 av 27.2.1930 om Bouvetøya.

Peter I Øy:

2. februar 2019: 90 år siden

Norvegia-ekspedisjonen gikk i land og gjorde krav på øya for Norge.

23. mars 2018: 85 år siden Norges annekasjon av øya (Kgl. res. 6. mars 1931) ble stadfestet ved Lov av 23. mars 1933 om Peter I Øy.

Det finnes sikkert også andre relevante merkedager, men jeg kommer ikke på noen flere...

For å gjøre seg på frimerker bør slike jubiléer og merkedager kombineres med andre bildelementer (samt kortfattet forklarende tekst) som kan anskueliggjøre hva årstallene eller datoene dreier seg om. De egner seg derfor bra i kombinasjon med kartskisser (jfr. ovennevnte motivkategori), evt.

sammen med riks-/nasjons-/stats-symboler (for eksempel flagg eller riksvåpen).

Odd Gunnar Skagestad skrev sin magisteravhandling om Norsk Polarpolitikk, og fulgte bl.a. opp med en vitenskapelig avhandling om De norske besittelser i nord-Ishavet- Han var med på å bygge opp Fridtjof Nansen-stiftelsen på Polhøgda, og var ansatt i Utenriksdepartementet siden 1974, hvor han bl.a. har vært generalkonsul i Den Internasjonale Hvalfangst-kommisjon.